
LA BASE DE CàLCUL ALS CRITERIS 2020 ALS PROCEDIMENTS SOBRE DRET BANCARI

Nou lliurament de la sèrie d'articles iniciada a MJ335, i que tenen la finalitat de divulgar i donar la màxima transparència possible a la forma en què s'apliquen els nous Criteris 2020 a la Comissió d'Honoraris de l'ICAB. Després d'abordar diverse temàtiques, en aquesta ocasió analitzem la base de càlcul als procediments sobre dret bancari.

Frederic Munné i Catarina
Col·legiat Núm.: 17.921
Doctor en Dret. President de la
Comissió d'Honoraris de l'ICAB

Begoña Rodríguez Fernández
Col·legiada Núm.: 28.818
Cap de Departament de la
Comissió d'Honoraris de l'ICAB

Els criteris orientatius en taxacions de costes de l'ICAB que varen entrar en vigor el 5 de març de 2020 i que són d'aplicació des d'aquella data a qualsevol taxació de costes o jura de comptes amb independència de la data d'inici del procediment o actuació judicial o de la data de confecció de la minuta (Disposició Final), preveuen que l'interès litigiós o base de càlcul ve determinada per l'import de la condemna en els supòsits d'estimació de la pretensió exercitada, o bé per la quantia processal quan la sentència que condemna en costes sigui desestimària o absoluta, llevat que la quantia processal no consti fixada a les actuacions o sigui poc raonable (Criteri 11.1). Així, quan la quantia processal es consideri poc raonable, a criteri de la Comissió d'Honoraris, s'estarà a l'interès econòmic real de l'assumpte, tot motivant aquesta exclusió excepcional del criteri de la quantia processal.

Per altra banda, el mateix Criteri 11.1 especifica que en defecte de tot l'anterior, la quantia base sobre la que s'apliqui el grau corresponent del Criteri 6 serà la quantia indeterminada fixada a l'art. 394.3 LEC, és a dir, la xifra de 18.000 €, amb la qual cosa es podrà aplicar el grau superior al que correspongui per raó del tipus de procediment o actuació de que es tracti, d'acord amb el Criteri 11.10, sempre que la única pretensió que integri la quantia base sigui una sola pretensió de quantia indeterminada.

En aquest sentit, cal tenir en consideració que, en termes generals, en els procediments sobre nul·litat d'un contracte d'adquisició o subscripció d'un producte bancari per error o vici en el consentiment (art. 249.2 o 250.2 LEC) o de condicions generals de la contractació per abusi-

ves (art. 249.1.5è LEC), en què la declaració de nul·litat comporti una repercussió o conseqüència econòmica concreta, la quantia base vindrà determinada per aquesta última, com a interès econòmic real de l'assumpte. Així mateix, tot i que el Criteri 13 preveu que quan s'acumulin diverses pretensions l'interès litigiós vindrà determinat pel conjunt de la quantia de totes elles, en aquests supòsits no s'estima adient sumar una quantia indeterminada de 18.000 € (art.394.3 LEC) per l'acció declarativa de nul·litat (Criteri 3.2).

A la pràctica, la casuística sobre dret bancari en la que de forma habitual o més freqüent es planteja controvèrsia en matèria de taxació de costes és la següent:

1 Procediments sobre nul·litat d'un contracte d'adquisició de participacions preferents, deute subordinat i compravenda d'accions. En aquest cas, la quantia base vindrà donada per la liquidació de la condemna, inclosos els interessos (Criteri 11.8), que consti aprovada o acceptada per les parts a les actuacions remeses pel jutjat, ja sigui de forma expressa o tàcita mitjançant el seu pagament, com a resultat de la restitució recíproca de prestacions, conseqüència de la declaració de nul·litat.

2 Procediments sobre nul·litat de clàusula "multidivisa" inclosa en una escriptura de préstec hipotecari. S'estima adequat que la quantia base es fixi en l'import del benefici o estalvi econòmic obtingut com a conseqüència d'aquella nul·litat, que es concreta en la diferència entre el saldo viu de la hipoteca amb la clàusula litigiosa i el saldo viu del préstec sense l'aplicació d'aquesta, referenciat en euros, més les quantitats abonades en excés via quotes.

Si a les actuacions remeses pel jutjat no consta cap dada objectiva relativa als paràmetres ressenyats, es fixa en la quantia legalment prevista com a indeterminada, de 18.000 € (art. 394.3 LEC), però en cap cas en el total capital prestat ni en el total del saldo viu, atès que el contracte continua vigent però sense l'aplicació de la clàusula en qüestió.

3 Procediments sobre nul·litat de les clàusules sòl i IRPH incloses en una escriptura de préstec hipotecari o d'un contracte SWAP. En aquests supòsits, si el contracte continua vigent, es considera ajustat prendre com a quantia base l'import objecte de condemna com a quantitats abonades en excés per la demandant en aplicació d'aquelles clàusules o d'aquell contracte declarat nul, però tenint en compte la quantia indeterminada de 18.000 € (art. 394.3 LEC) si la liquidació de la condemna és inferior, atesa la repercussió de futur de la declaració de nul·litat, que en tot cas és indeterminable.

4 Procediments sobre nul·litat de la clàusula relativa a les despeses de constitució de préstec hipotecari. S'està a l'import objecte de condemna, atès que la única repercussió econòmica de la declaració d'aquella nul·litat és la condemna de l'entitat bancària a la restitució de la quantitat que en cada cas es determini per aquell concepte.

5 Procediments sobre nul·litat de les clàusules relatives al venciment anticipat i interessos de demora incloses en una escriptura de préstec hipotecari. En tots dos supòsits, l'interès econòmic es considera indeterminat i pel que fa a la clàusula relativa als interessos de demora, atesa la repercussió de futur de la declaració de nul·litat, que en tot cas és indeterminable.

6 Procediments sobre nul·litat de préstec al consum i contracte "targeta revolving". Si el contracte està cancel·lat, s'està a l'import objecte de condemna com a quantitats cobrades en excés per l'entitat de crèdit respecte del total capital disposat. En canvi, si el contracte continua vigent, s'està a la repercussió econòmica real de la declaració de nul·litat, valorant aquelles quantitats que la part demandant deixa d'abonar. Si a les actuacions remeses pel jutjat no consta cap dada objectiva relativa a l'interès litigiós real, es pren una quantia indeterminada de 18.000 € (art. 394.3 LEC), sempre i quan aquesta no sigui desproporcionada o considerablement superior al valor del contracte declarat nul o del total del capital disposat, en quin cas s'està a aquest últim, tot valorant les circumstàncies concurrents en cada cas concret.

En tots els supòsits ressenyats, si la quantia processal fixada (art. 251 i 252 LEC) no coincideix amb els paràmetres indicats com a interès econòmic litigiós en cadascun dels apartats anteriors, es considera que aquella és poc raonable en els termes del Criteri 11.1.

Així mateix, quan en un únic procediment es declara la nul·litat de dos o més clàusules, per exemple sòl i venciment anticipat o sòl, venciment anticipat i interessos de demora, respectivament, i les dues, en el primer supòsit, o com a mínim dues, en el segon supòsit, es consideren de quantia indeterminada, s'estima ajustat prendre com a quantia base una única quantia indeterminada, però pot aplicar-se un moderat increment de fins a dos graus per complexitat (Criteri 7.2), per l'esforç o dedicació superior a l'habitual del cas concret en haver defensat la nul·litat de dos o més clàusules. Així mateix, si alguna de les clàusules és de quantia determinada, com per exemple la clàusula relativa a les despeses de constitució de préstec hipotecari, s'estima raonable afegir a la quantia base l'interès econòmic d'aquella.

Respecte de la quantia base en l'incident previ d'al·legacions al despatx d'execució sobre nul·litat de clàusules abusives (art. 552.1 LEC), o l'incident d'oposició a l'execució dinerària hipotecària també per clàusules abusives (art. 695.1.4a LEC), s'està a la quantitat per la qual se sol·licita o es despatxi execució, tant en concepte de principal, com d'interessos i costes pressupostades (Criteri 11.5), sempre i quan la clàusula controvertida o declarada nul·la hagués comportat o comporti el sobreseïment del procés d'execució (art. 695.3 segon paràgraf LEC), com així succeeix en els supòsits de nul·litat de la clàusula del venciment anticipat. En canvi, quan la nul·litat de la clàusula comporti la continuació de l'execució però sense l'aplicació d'aquella (art. 695.3 segon paràgraf LEC), per exemple en els supòsits de nul·litat de la clàusula sòl o d'interessos de demora, s'està a l'interès econòmic litigiós real, si es pot determinar, i si no és determinable, a la quantia indeterminada de 18.000 € (art. 394.3 LEC)

Una vegada sabem la quantia base, l'import dels honoraris que es poden incloure a la taxació de les costes resulta de l'aplicació, sobre la quantia, del grau que correspongui d'entre els divuit que es preveuen al Criteri 6. Amb caràcter general, serà el grau 4t si es tracta d'un procediment ordinari, per exemple sobre nul·litat de la clàusula sòl o de venciment anticipat, o el grau 5è si es tracta d'un procediment verbal, per exemple sobre nul·litat d'un contracte de compra d'accions amb quantia inferior a 6.000 euros.

Si es tracta de les costes d'un procediment d'execució dinerària hipotecària (demanda i resta d'actuacions) sense oposició, o bé amb oposició i expressa imposició de les costes de l'incident a favor de la part executant, el grau a aplicar serà el 7è i 6è, respectivament, com a grau propi assignat a aquells procediments.

Si l'incident d'oposició a l'execució té quantia o interès propi, diferent de la quantia per la qual s'hagi despatxat execució (per exemple, en el cas d'oposició per nul·litat de la clàusula sòl o d'interessos de demora), la defensa lletrada de la part executant podrà minutar de forma separada les actuacions corresponents al procediment d'execució principal i incident d'oposició a l'execució, cadascuna d'elles amb la seva respectiva quantia.

Mentre que, en el supòsits de condemna en costes de l'incident d'oposició a l'execució dinerària hipotecària a favor de la part executada, caldrà estar a la data de presentació de la minuta d'honoraris a taxació per a determinar el grau del Criteri 6 a aplicar a la quantia base.

La Junta de Govern, en la seva sessió celebrada en data 14 de juny de 2022, va acordar modificar el Criteri 6 dels Criteris Orientatius en matèria de taxació de costes de 2020, per adequar-los a la càrrega de feina en matèria d'execucions, en el sentit de modificar dos graus el previst per l'incident d'oposició a l'execució i l'incident d'oposició a l'execució amb complexitat. És a dir, del grau 10è al 8è i del grau 8è al 6è, respectivament.

Aquesta modificació serà aplicable als informes preceptius de l'art. 246.1 LEC que s'emeten en relació a les actuacions afectades per la reforma que es presentin a taxació a partir de l'endemà de la data de la seva publicació a la pàgina web col·legial, que va tenir lloc el 15 de juny de 2022.

Per tant, si la minuta d'honoraris relativa a les costes d'un incident d'oposició a l'execució ha estat presentada a taxació amb anterioritat al 16 de juny de 2022, l'informe de l'art. 246.1 LEC que s'emeti tindrà en compte el grau 10è o, si s'aprecia màxima complexitat, el 8è. En canvi, si consta presentada a taxació en data 16 de juny de 2022 o posterior, es considerarà d'aplicació el grau 8è o, si s'aprecia màxima complexitat, el 6è.

Això últim serà igualment d'aplicació en relació amb els supòsits de condemna en costes de l'incident d'oposició a l'execució a favor de la part executant, sempre i quan aquest tingui quantia o interès propi diferent a la quantia per la qual s'hagi despatxat execució i, per tant,

tal i com s'ha esmentat anteriorment, es pugui minutar de forma separada al procediment d'execució principal.

En tot cas, quan la quantia base no superi, i per tant sigui igual o inferior, a la legalment prevista com a indeterminada, de 18.000 € (art. 394.3 LEC), s'aplicarà el grau superior (Criteri 11.10).

Per altra banda, cal tenir en compte que, de la mateixa manera que es pot aplicar un moderat increment de grau (Criteri 7.2) quan al cas concret s'apreciï la concurrència d'alguna de les circumstàncies ressenyades en el Criteri 7.1 i, conseqüentment, una major càrrega de treball o de dedicació respecte del que és habitual en relació amb un procediment de les característiques i sobre la matèria de que es tracti, també es pot aplicar una moderada reducció de grau (Criteri 7.3) per raó de l'especial senzillesa o de la menor càrrega de treball o de dedicació apreciada al cas concret respecte del que és més freqüent.

En aquest sentit, a l'hora d'emetre el dictamen de l'article 246.1 de la LEC, la Comissió d'Honoraris pot aplicar una moderada reducció de fins a dos graus per especial senzillesa, sempre que ho al·legui la part impugnant i constin en aquesta Corporació antecedents d'escrits idèntics o estandarditzats de la defensa lletrada minuant, que ens portin a concloure que en el cas concret concorre l'esmentada reducció de la càrrega de treball en relació amb el que seria habitual, amb un estudi i redacció més individualitzada.

No s'entendrà que hi ha especial senzillesa, als efectes d'aplicar la moderada reducció de grau prevista al Criteri 7.3, sinó un estudi i dedicació individualitzada del cas concret, quan a la vista de les actuacions remeses pel jutjat consti un càlcul específic i detallat, per part de la defensa lletrada minuant, de la repercussió o transcendència econòmica del concret contracte o producte bancari quina nul·litat se sol·licita, llevat que el càlcul sigui mera transcripció del que consti i s'hagi aportat com a dictamen pericial.

Finalment, de conformitat amb el Criteri 4.3, els honoraris a incloure a la taxació de costes han de ser el resultat de la ponderació conjunta i equitativa del treball i l'interès litigiós, evitant que una quantia o interès litigiós excessivament baix o reduït determini per sí sol el seu import, i més tenint en compte que d'acord amb el Criteri 3.2, aquests criteris tenen un fi orientador i no s'han d'interpretar com un mínim o un màxim, sinó de forma flexible, estant al cas concret, en atenció a les circumstàncies concurrents cas per cas.

Per aquest motiu, quan ens trobem davant d'un procediment ordinari per raó de la matèria i la base de càlcul sigui inferior a 6.001 €, quantia mínima del judici ordinari per raó de la quantia segons l'art. 249.2 LEC (per exemple, quan s'exercita la nul·litat de la clàusula relativa a les despeses), en atenció a la càrrega de feina i temps de dedicació habitual en un judici ordinari, sempre que aquesta es dugui a terme de forma efectiva en el cas concret, s'estima adequat minutar en costes el que resulti d'aplicar el grau 3er prenent com a quantia base els 6.001 € que preveu l'art. 249.2 LEC. Tanmateix, si es tracta d'un procediment verbal amb quantia inferior a 3.000 €, quantia mínima del judici verbal per raó de la quantia als efectes de poder interposar recurs d'apel·lació segons l'article 455.1 LEC, pels mateixos motius d'evitar que una quantia excessivament baixa condicioni per sí sola els honoraris, s'estima adequat minutar en costes el que resulti d'aplicar el grau 4t sobre la quantia base esmentada de 3.000 € (art. 455.1 LEC), en atenció a la càrrega de

treball i el temps de dedicació habitual o més freqüent en un judici verbal, sempre que aquesta es dugui a terme de forma efectiva en el cas concret.

Si el procediment no s'ha tramitat de forma íntegra, per qualsevol motiu (vènia, transacció, desistiment, ...) s'ha d'estar a la distribució per fases processals prevista al Criteri 10.1, en virtut del qual la fase d'al·legacions i la resta del procediment tindran un valor similar entre sí, i les fases que compregui l'esmentada resta del procediment també és valoraran de forma semblant entre sí.

Per altra banda, si es tracta de les costes de la segona instància s'estarà a allò disposat al Criteri 8, en relació amb l'esmentat Criteri 10.1, en virtut del qual la feina feta a l'apel·lació s'estima equiparable a la fase d'al·legacions de la primera instància, amb un lleu increment en cas de celebració de vista en aquesta segona instància. ¹⁴

Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona

NADAL SOLIDARI

PANETTONE SOLIDARI
Aquesta campanya de Nadal la Fundació Privada degà Ignasi de Gispert posarà a la venda uns Panettone italians amb fins socials.

RECOLLIDA D'ALIMENTS

Fd IdG arquia banca caixa advocats

PER A MÉS INFORMACIÓ: WWW.FDIGNASIDEGISPERT.CAT O WWW.ICAB.CAT

BEQUES ERASMUS+ MOLT MÉS QUE PRÀCTIQUES JURÍDIQUES A L'ESTRANGER

Belén Martín León i Miriam Salcedo Díez són dues estudiants del Màster Universitari en Advocacia que han gaudit recentment de les Beques "The EuroLawyers Exchange Program" (ERASMUS+), un programa per a la realització de pràctiques professionals en despatxos d'advocats d'alguns països d'Europa, que gestiona el Col·legi de l'Advocacia de Barcelona i que està obert per als estudiants del Màster Universitari d'Advocacia de la UAB, UOC i UB.

Des de Món Jurídic hem parlat amb elles per tal de conèixer les seves experiències. Esperem que els seus testimonis us animin a participar en les futures convocatòries d'aquest programa.

Belén Martín:
"Les beques Erasmus+ són una experiència de vida més enllà del dret internacional"

Com us va assabentar que l'ICAB gestiona les beques Erasmus +?

Va ser a través de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), on vaig realitzar el Màster d'accés a l'advocacia al

curs 2020-2022. El sistema de pràctiques d'aquest màster a la UOC, requereix la superació d'aquestes en 3 modalitats diferents que s'anomena "despatxos" i es divideixen en civil/mercantil, penal i administratiu/laboral.

La pròpia Universitat em va informar de la possibilitat de completar un dels tres despatxos realitzant el programa de l'ICAB anomenat "Eurolawyers Exchange Program" en una entitat a l'estranger.

Amb quin objectiu us va apuntar per optar a aquesta beca?

La veritat és que des de que vaig començar la carrera, sempre m'han interessat molt les matèries de dret internacional, com el dret comunitari o el dret internacional públic i privat. És per això, que em vaig començar involucrant en diverses activitats com a l'European Law Students' Association (ELSA), al Mentorship Program ajudant als estudiants internacionals o realitzant el programa Erasmus a la Universitat d'Utrecht (Països Baixos).

A quin país heu estat? Per quant de temps? Quines tasques heu desenvolupat?

Vaig realitzar l'Erasmus + a França, concretament a Lyon, una ciutat increïble al cor dels Alps francesos amb una gran activitat econòmica per la seva localització fronterera amb Suïssa i Itàlia. Em va agradar tant la primera experiència, que vaig tornar per realitzar una segona, quedant-me un total de 8 mesos.

Les pràctiques obligatòries de la Universitat tenien una durada de 2 mesos per superar un dels tres despatxos -en el meu cas vaig triar el despatx civil/mercantil-, on vaig estar a un despatx multidisciplinari dins del departament de dret mercantil i societari sota la mentoria del soci Stéphane Berrucaz (advocat col·legiat a Lyon i Barcelona). Amb ell, vaig poder assistir a tot el seu dia a dia, des de totes les reunions amb clients per poder posteriorment treballar en els assumptes que portava, com a les classes que impartia a la Facultat de Dret de la Universitat Jean Moulin Lyon III i als esdeveniments als quals ell estava convidat com en el cas de la visita d'advocats organitzada per l'ICAB a Lyon. Durant aquesta experiència vaig poder participar en la constitució de societats espanyoles a França, vaig treballar en diverses compravendes i així com, en la redacció de diferents documents jurídics de dret societari i en temes de consultoria jurídica.

La segona experiència, ja no tenia caràcter obligatori, però volia seguir aprenent mentre preparava l'examen d'accés a la professió (Juny del 2022). En aquest cas, vaig poder